

VI. Demográfia, népesség

Pakisztán népessége 2005 nyarán 162 millió 400 ezer fő volt a pakisztáni hivatalos statisztika szerint, 2006 elején mintegy 164 millió fővel számolhatunk. Napjainkban 170 millió körüli az ország népessége. Évente 3 -4 millióval nő az ország népessége, s számos tartomány már túlnépesedéssel küzd.

Ezzel a számadattal az ország a Föld 6. legnépesebb országa. /már megelőzte a 150 milliós Oroszországot, sőt – a magas népszaporulat ismeretében – „komoly veszélyben” van az előtte álló 168 – 170 milliós Brazília is.

Az iszlám országok közül, a több mint 215 millió lakossal rendelkező Indonézia előzi meg, azaz a második legnépesebb muszlim ország a Földön.

A népességszámlálás nem elég pontos, különbségek adódnak a születési, mortalitási ráta tekintetében is. A 34 ezrelékes termékenységi, ill. a 10 ezrelékes halálozási rátát eléggé meggyőzőnek tekinthetjük, ami alátámasztja a 2,4 – 2,5 százalékos természetes növekedési rátát. /Ez az adat viszont az egyike a legmagasabbaknak a Földön/

Vitatható az is, hogy a népességszámlálás mennyire veszi figyelembe az Afganisztánból /főleg onnan/ érkező menekülteket. A menekültek döntően az Északnyugati Határvidék és Beludzsisztán un. Törzsi területein élnek.

/Bebecslések szerint több mint 3 millió afgán menekült él pakisztáni területeken. Ennek megsaccolásában azonban legkevésbé a pakisztáni állami hivatalok járnak élen/.

VI/B Nyelv

Az urdu és az angol a két, hivatalosan elismert nyelv Pakisztánban.

Az angolt a politikai-üzleti területeken használják, ez a művelt városi elit nyelve. A legtöbb egyetemen-főiskolán is angol nyelven folyik az oktatás.

Az urdu a hindusztáni nyelvek csoportjába tartozik, igazából csak a népesség 7-8%-a vallja anyanyelvének. Így a legjobb szándékkal is csak második nyelvként említhető Pakisztánban. /Főleg indiai menekültek tartották fenn 1947 után, de Punjab tartomány lakossága is egyre inkább használja az urdut./

Viszont a pakisztáni emberek jobban kötődnek az érthető, helyi indo-iráni nyelvek valamelyikéhez. A leginkább beszélt nyelvek: pandzsábi, pastu, sindhi és a balucsi.

VI/C Etnikumok

Az előbb említett nyelvi sokszínűség háttérében az az evidens tény húzódik, /inkább okként, mint okozatként/ hogy Pakisztán soknemzetiségű, multi -kulturájú ország.

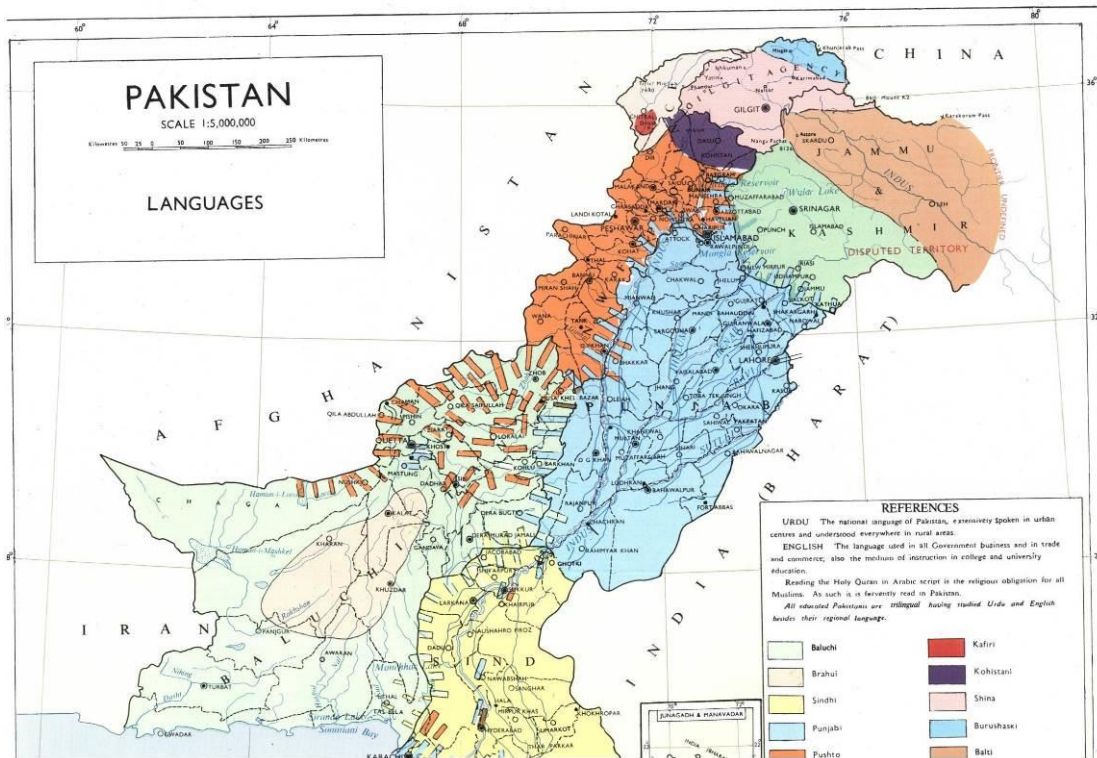
A 4/a fotó a fő etnikumok területeit feltüntető színes térkép

A világoszöld tónus Beludzsisztán tartomány gerincére, a balucsi népcsoportra utal.

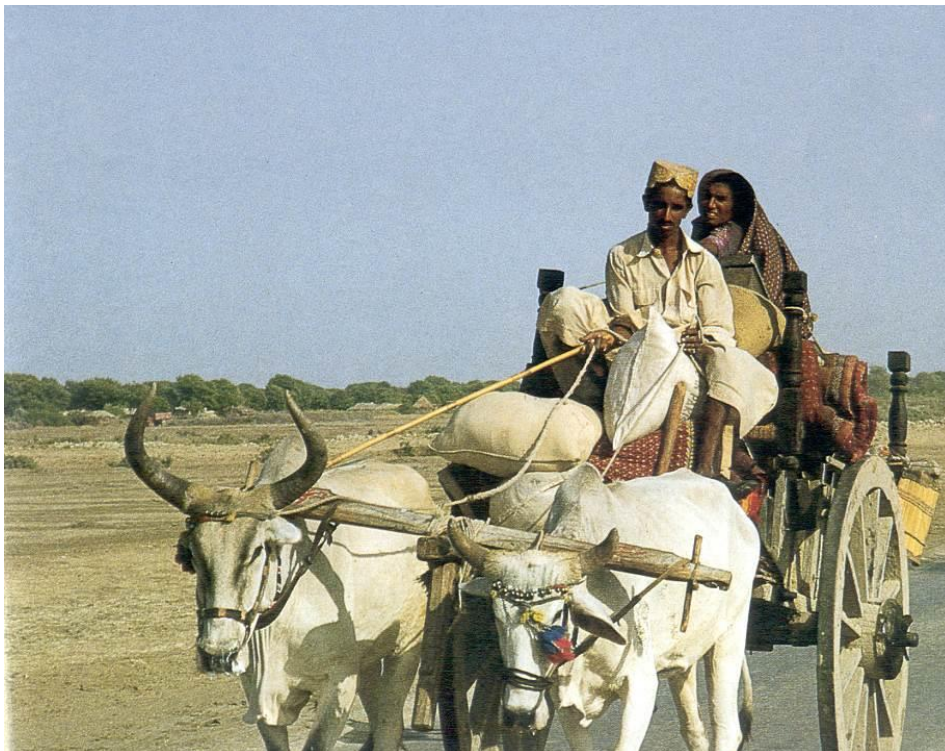
/Nem hagyható figyelmen kívül az a tény sem, hogy Irán Pakisztánnal határos tartományának a nevében – Szisztán és Beludzsisztán – is szerepel e szó, azaz itt is jelentős balucsi népesség él Irán délkeleti részén is!/ Azaz az etnikai határok nem esnek egybe a megrajzolt országhatárokkal.

Beludzsisztánnak az afgán határtól délre eső területeit zömmel pastu-pathán népcsoport, nemzetiség lakja. Itt is elmondható, hogy a pastuk Afganisztán legfőbb államalkotó néptörzsét képezik. Pastuk az Indus folyó felsőbb /punjabi/ vidékein is élnek (vörösbarna szín a demográfiai térképen/.

/4/a fotó az ország etnikai csoportjairól/ a színek a tartománynevekkel jórészt egybevágó 4 fő csoportot jelölnek.

4/b,c,d fotók: nemzetiségi karakterek

Punjab keletebbi részét /Indiára is kiterjedve/ a punjabi népcsoport lakja, /kék szín/ míg az Indus alsóbb folyószakaszát szindh-i népcsoport foglalta el. /sárga szín a tartományi térképen/ Az igazi sokszínűség azonban Pakisztán északi részén, az Északnyugati Határőrvidék és az Északi Régió tartományaiban vár ránk, ahol számos törzs színesíti a palettát.

Turvalik, kafistanik, kasmiri törzsek mellett huzdrák, illetve –a talán legismertebb hegyi törzsként – kalashok élnek itt. /A kalashok a makedón Nagy Sándor harcosai leszármazottainak vallják magukat/.

E hegyi törzsek szinte megközelíthetetlen csúcsok közötti völgyekben, világtól elzárta élnek, ill. őrzik hagyományaikat, népviseletüket, az ország zömétől alapjaiban eltérő vallásukat.

Felkeresésük, meglátogatásuk igazi turistacsemegének ítéltető. Sajnos, a nyugati kulturhatások veszélyei is jelentkeznek már körükben.

A kép másik oldalához hozzátartozik az is, hogy nagyszámú pakisztáni diaszpóra létezik Nyugat Európában, valamint az Egyesült Államoktól Kanadán át Ausztráliáig. A fenti országokban lakó pakisztániak többsége kvalifikált szakember. Pakisztánnak van a legtöbb kivándorolt polgára a muszlim országok közül.

Nagyszámú pakisztáni él a Közel Keleten. Őket viszont már közel sem lehet kvalifikált szakembereknek tekinteni, legelegánsabb megfogalmazással is a munkásosztályhoz tartoznak. Sok esetben a piszkos, nehéz fizikai munkát végzik az olaj-gazdag országokban.

A pakisztáni emigránsok és gyermekeik komplex hatással vannak az országra, hisz gyakorta hazatérnek, utaznak Pakisztánban, látogatják gyökereiket, másrészt befektetéseik, átutalásaik sem lebecsülendők az ország számára.

Az 1947-es /Brit India vallási alapon történő felosztása Pakisztánra és Indiára/ függetlenséget 7-8 milliós belső átcsoportosulás követte a hinduk és a mohamedánok között, kétirányú vándorlási folyamat vette kezdetét.

Jelentős bengáli emigráns koncentráció színhelye a legnagyobb pakisztáni város Karachi, ill. környéke. Hasonlóan sok ezer iráni emigráns szóródott szét Pakisztán szinte minden tartományában.

VI/D Vallás

A több mint 165 milliós Pakisztán népességének 97%-a muzulmán. A muzulmán vallásúakon belül 75%-ra becsülik a szunniták, 25%-ra síitákat, illetve arányukat.

/Ezáltal Pakisztán – Indonézia után – a világ második legnagyobb szunnita népességű országa, míg a síita vallás táborában is csupán Irán előzi meg./

A pakisztáni szunniták a hanafita iskolához, vagy ághoz, míg a síiták az Ithna' ashariyah iskolához tartoznak, ill. vallják magukat. Kisebb befolyású iszlám irányzatok /pl. izmailiták/ is léteznek Pakisztánban, a hanafita túlsúly mellett.

Sajnos, Pakisztán vallási értelemben is sajátos választóvonal.

Itt feszül egymásnak az indiai eredetű, mérsékeltbb iszlám, valamint az afgán gyökerű fanatikusabb, fundamentalista iszlám irányzat.

Hiába a 170 milliós lakosságon belül a 97%-os iszlám többség, - a fenti ellentétek miatt –

Az ország mind a mai napig nem tudott egységes nemzetté kovácsolódni.

A nem muzulmán népesség táborában sorolhatók keresztények /britek, görög leszármazottak stb./, de a hegyi törzsek többsége is. /legismertebbként a kalash törzs/ E törzseknek animista vallása, vagy iszlám előtti ó-keresztény hite van. A vallási alapú lakosságcsere következtében kis számú hindu is maradt az országban, sőt a palettán megemlíthetők a buddhista, zoroasztrista vallás hívei is. /nem túl markáns súllyal!/ Mellettük szikhek és zsidók is vannak Pakisztánban. Talán még az is említhető, hogy a különböző vallások között nem ritkák az összezőrdülések /legtapinthatóbban a hinduk – muzulmánok ellentéte, ami időnként Kasmír hovatarozása körüli katonai vita kérdéskörében csúcsosodik ki/.

A vallási kultuszok, praktikák a mindennapi életnek is fontos részét képezik.

VI/E Az ország nevének eredetéről

A nevet egy cambridge-i muszlim nacionalista, bizonyos Chondhary Rahmat Ali alkotta a múlt század 30-as éveiben. Ő publikálta 1933. január 28-án a „most vagy soha” című pamfletjében, elképzeléseit.

Egy mozaikszó terméke a végkifejlet, a Pakisztán szó. Muszlim tájegységekből, tartományokból keveredett ki. P= Punjab, A=Afghania, a régió afgán területeire utal, a K= Kasmir tájegységet jelenti, az S= Sindh, a „tan” szó Beludzsisztán tájegységben fordul elő, - ezek összeolvasásából PAKSTAN szóig juthatunk el. Az „i” betűt később adták hozzá az

angol fordításban /a kiejtés megkönnyítése végett/, így lett a végtermék Pakistan. A perzsa nyelvben a pak szó tisztát jelent, a stan pedig földet, hazát, így a szó együttes jelentése „Tiszták Földje”. Arab nyelvű országokban a Pakistan szónak a Bakistan szó felelne meg, mivel az arab ábécéből hiányzik a „P” betű.

Az alábbi kép bemutatja Pakisztán Iszlám Köztársaság címerpajzsát, zászlaját.

/5. fotó az ország címerpajzsának, zászlajának képéről/

Pakisztán korábbi kormányfőjét Pervez Musharrafnak hívták. A jelenlegi elnök Asif Zardari, a miniszterelnök Yusuf Raza Gillani. A kormányfő egyben feje az – ázsiai léptékkal mérve jelentős-hadseregnek is.

Pakisztán alapvetően fejlődő ország, ásványkincsei közül földgáztartalékai számottevőek, viszont világviszonylatban nem jelentős kőolajkincse, vas és ércvagyona, a szénvagyon pedig kimondottan gyenge minőségű, alacsony fűtőértékű.

Tradicionalis gyapottermelő ország volt a brit érában, a lakosság pedig hagyományosan a mezőgazdasághoz kötődik. A mezőgazdaság súlya, szerepe viszont fokozatosan csökken a GDP előállításában, s ma is számottevő agrárimportra kényszerül az ország.

Az 1 főre jutó GDP 1200-1300 US dollárra tehető, ami nem predesztinálja az országot a Föld leggazdagabb nemzetek közé.

Ami viszont feltétlenül biztató és reményekre jogosító a jövőre nézve, az a tény, hogy a GDP éves növekedési üteme 8% körül van. /Ez az egyik legnagyobb ütem a Földön, s – talán- Kína versenyezhet e dinamikával, pontosabban Pakisztánnal e téren./

Pakisztánt a Next Eleven/Következő Tizenegy/ csoportban tartja számon a gazdasági szakértői fórum, - ide azokat az országokat sorolják, akik a XXI. században gazdasági nagyhatalommá válhatnak.